

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ Ο ΝΙΤΣΕ

Οι «μεταρρυθμίσεις», αλλά και η συνολική προσαρμογή μας στους μηχανισμούς λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (οικονομικά και όχι μόνο) είναι κάτι που έχει εξελιχθεί σε μία μεγάλη, όσο και επικίνδυνη, περιπέτεια.

Ανεξάρτητα από τις υπερβολικές απαιτήσεις των δανειστών (αλλά και τα γεωπολιτικά παιχνίδια, που ασφαλώς παίζονται) δεν υπάρχει αμφιβολία ότι και η δική μας πλευρά είναι κάπου «λάθος».

Εγκλωβισμένοι σε μετεμφυλιοπολεμικά στερεότυπα σκέψης (με «καλούς» και «κακούς», όπως το βλέπει ο καθένας), δυσκολευόμαστε να καταλάβουμε ότι η «κυβερνησιμότητα», σήμερα, είναι, σε μεγάλο βαθμό, όχι μόνο θέμα δικό μας, αλλά και θέμα «Βρυξελλών».

Ασφαλώς, η συμμετοχή μας στην Ενωμένη Ευρώπη μας παρέχει σημαντικά δικαιώματα, αλλά μας χρεώνει και υποχρεώσεις. Εμείς όμως, με ένα περίεργο τρόπο, καταφέρνουμε να περιορίζουμε τη χρήση των δικαιωμάτων μας και να διαπραγματευόμαστε εξαντλητικά τις υποχρεώσεις μας (και, μάλιστα, από θέση έσχατης αδυναμίας).

Πάντα «φταίνε οι άλλοι» (κυβέρνηση, αντιπολίτευση, δανειστές, ΔΝΤ, Σόιμπλε κλπ κλπ). Ένα αίσθημα απόγνωσης θολώνει τη λογική και μας κάνει να βλέπουμε τους πάντες σαν εχθρούς. Τα κόμματα και τα μέσα ενημέρωσης κάνουν ό, τι μπορούν για αυτό (ο Nietzsche είχε πει ότι «η παράνοια σε άτομα είναι σχετικά σπάνια. Όμως σε ομάδες, κόμματα, έθνη και εποχές είναι μάλλον ο κανόνας»)

Το τελικό ζητούμενο (και της ίδιας της Κυβέρνησης) είναι ένα υπερβραχυπρόθεσμο όφελος (για λόγους εντυπώσεων) ανεξάρτητα από το εάν αυτό μπορεί να υποσκάπτει την οικονομική, κοινωνική, αλλά και ιστορική μας, διαδρομή. Οι σημερινοί πολιτικοί μας είναι, δυστυχώς «πολιτικάντηδες» (ο Arthur Clarke, Βρετανός συγγραφέας, έχει πει σχετικά, ότι «ένας πολιτικάντης σκέφτεται τις επόμενες εκλογές. Ένας πολιτικός, τις επόμενες γενιές»).

Τελικά, και σε σχέση με την ψυχολογία μας, βρισκόμαστε στο έλεος μιας απεγνωσμένης εσωτερικής ανάγκης προστασίας μας (από κυβέρνηση, αντιπολίτευση, θεσμούς, αλλά και όποιον πρόθυμο μας το υπόσχεται). Κυβερνώντας και κυβερνώμενοι μοιάζει να έχουμε παλινδρομήσει σε μια παιδική ηλικία, περιμένοντας με αμηχανία, αλλά και φόβο, την κρίση των «θεσμών» (σαν κρίση της Ιστορίας).

Έτσι, θα ξέρουμε εάν περάσαμε το μάθημα μας, εάν έχουμε, ουσιαστικά, το δικαίωμα να ζήσουμε και να υπάρχουμε. Δικαίωμα, όμως, που, ανεπαίσθητα, έχουμε εκχωρήσει... Γιατί, όπως λέει ο Ramsey Clark, «δικαίωμα δεν είναι κάτι που σου δίνει κάποιος αλλά κάτι που κανείς δεν μπορεί να σου πάρει».

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΩΣΤΑΛΑΣ

(Φεβρ. 2017)